

දැහැව් :- කෙත්තියෙන්

යටත්ති :- අතවැසියනි

නො බිඳ :- වෙන් කරවන්නට

පියැවියාව :- කටයුතු කරන්න එපා

තෙරපිය :- පන්නා දැමීමේය

අනෙක් වට :- ඊළඟ වතාවේ

අනෙක් රැස :- අනිත් පිරිස

නො හදහා නම් :- අවිශ්වාස
නම්, පිළිගන්නේ නැතිනම්

සනා ඇතිවැ :- ආදරය නිසා

බිඳි :- කේත්ති ගෙන

වටලා :- නැවත, ආයෙන්

වන්නා හා :- විමන් සමඟ

ලාභ පිරිහෙයි :- ආදායම් අඩුවෙයි

ශිල්ප සමහරයට :- ශිල්ප උගත්වා
අවසාන හෙයින්

උපචාර යැ :- ජූජාව යැයි/පඩුරැ යැයි

එකෙක් ඔහු මරයි :- වෙනත්
කෙනෙකුගෙන් මැරුම් කාවි

ඇපි අන්නට :- අපි වෙනත් අයට

නොකට හැක්ක :- කරන්නට බැහැ

නොකරන්නා :- නොකරොත්

එල නොදෙයි :- ප්‍රයෝජනයක්
නොලැබෙයි

පඤ්චායුධ :- ආයුධ වර්ග පහ
(දුන්න, කඩුව, අඬයටිය, තෝමරය, හෙ
ල්ල)

අටවියට :- කැලයට

වදනා තන්නි :- ඇතුළුවන තැනදීත්

පිළි ඇ :- රෙදි පිළි ආදිය

ගනන් මතු කෙරෙමින් :- ගණන
වැඩි කර ගනිමින්

පණිවා කරනුවත් :- සතුන් මරන
අයට

සිත් නොපිහිටනා :- අමතකවන
නිසා

ගණනුදු නො දන :- ගණන්ද
වරදීයි/අමතකවෙයි

එකෙකි තස්සි :- එක එක
විනාශවෙයි

ඇඟිලි විදැ :- ඇඟිලි හිල් කර

මාලා කොට බැරිය :- මාලයක් ලෙස
පැළඳ ගත්තේය

හසර :- අවිදින

දර පලා :- දර හා කොළ වර්ග

වල් යන්නාහු :- කැලයට යන අය

පයින් පැහැර :- කකුලෙන් ගසා

ගලවා පියා :- ගලවා දමලා

හොතුවත් :- නිදාගෙන සිටින්නත්

ගම් පියා :- ගම් අත් හැර

නියමි ගම් :- නගර/ලොකු ගම්මාන

තුන් යොජනක් :- යොදුන් තුනක්
(කි:මි: 72ක්/සැතපුම් 16ක්)

ගෙ පියා :- ගෙවල් ඇතහැර

රාජාභිගණයෙහි :- රජ මාලිගාවේ
මිදුල

වලපින් :- වැලපෙනි

මපින් වන්නේ වෙයි :- මගේ පුතා
වෙන්නැති

සොරෙක් උපන :- සොරෙක්
බිහිවෙලා

තී පින් :- ඔබගේ පුතා

ඔහු ගන්නට :- ඔහු අල්ලන්නට/මරා
දමන්නට

ගෙන එයි :- ගෙන එන්න/එක්කගෙන
එන්න

තො නිස්සෙමි :- නුසුදුසු වෙමි

මා සබඳහ :- මගේ මිතුරෙකි

අතොට හුන් :- බිම
දමාගෙන/එළාගෙන

වලද ගත්තේයැ :-
පාවිච්චියට/ප්‍රයෝජනයට ගත් ඒවාය

තො ද කටයුත්තේයැ :- තොකළ
යුතුය

වග්‍යයැයි :- ආදරයෙන් සිටියා යැයි

ළ මෙළක්ය :- හදවත මොළොක්

අලුයම් සමාහි :- පාන්දර යාමයෙහි

ලො බලන්නාහු :- ලෝකය බලන්නේ

ගම් නැති නැත :- ගම් වලින් ඉවත්ව

මහ වල්හි :- මහා වනාන්තරයෙහි

පැවිඳි වැ :- මහණ වී

රාත් :- රහත් ව

සිවුපද ගයක් :- පද සතරකින්

තොනැගිය හැකි :- ගොඩ එන්න
බැරි

සුගත් :- බුදුන් වහන්සේ

සහපවුල් :- උතුම් පාංශුල සිවුර

හැඳ පෙරව :- ඇඳපොරවගෙන

කටැට්ට :- කරනු කැමතිව

අධන් මහ :- දුර මහ/දීර්ඝ මාර්ගය

පිළි පත්හු :- පිටිසියහ

සහන්නාහු :- සි සාමිත් සිටින අය

එකලා වැ :- තනිවම

තො යා :- යන්න එපා

දරුණු :- දරුණුය/නපුරය

ලෙහෙ මඩු :- ලේ ගැවුණ

කුලුණු :- කරුණාව/මෙත්‍රිය

තෙල මගට :- ඒ පාරට

සන්නද්ධව :- සටන් කිරීමට සූදානම්ව

වග වග/ ව :- කණ්ඩායම් ලෙස

සොරහු අතැ නස්නි :- සොරාගෙන් මැරුම් කනි

තුන් යලක් :- තුන් වතාවක්

කියන දු :- කියද්දින්

තැඟි වැඩියො :- ඉදිරියට ම වැඩියේය

සොර දු :- සොරාත්

දුබ්භෝජනයෙනුදු :- ආහාරයක් හැර හැටි නොලැබීමෙන්

දුක්ඛසෙය්‍යායෙනුදු :- දුක සේ නිදාගැනීමෙන්ද

උකටලිව :- හෙම්බත් වී/ උදාසීනව

එකක්හු උතු දහසක් :- දහසකට එක්ක අඩු (999)

හේ වනාහි :- එය වූ කලි/ඒ ප්‍රමාණය

දැළි කප්වා :- උඩු රැවුල කපා දමා

නහා පිළි පෙරළා :- නා අලුම් මාරු කොට

මඟින් පහ වැ :- පාරෙන් ඉවත්ව

එතෙකුදු හොත් :- එසේ වුවත්

අහිඟවමින් :- යටපත් කරවමින්

කඩු පළඟ :- කඩුවත් පලිහත්

දුන් හියොවුර :- දුන්න හා ඊතල දමන කොපුව

පියවි ගමනින :- සාමාන්‍ය ගමනින්

බැල පමණින් :- උපරිම ශක්තියෙන්

දිවනුයෙ :- දිව්වත්

පස් පස් :- පසුපසින්

හඬාගත :- ලුහු බැඳගන්නට

අධිෂ්ඨානයක් :- පැකීමක්/ ප්‍රාර්ථනාවක්

ඔහු ඇර :- ඔහු අල්ලාගෙන

බහ බහා සිටුවයි :- පස්සට පස්සට තල්ලු කොට දමයි

හී සනක් :- ඊතලයක් යන තරම් දුර

පියා යෙයි :- පසු කොට යයි

අඬගනයක් :- මිදුලක්/පිට්ටනියක්

තුමුහු මධ්‍ය වෙති :- තමා එහි මැදින් වෙයි

හෙ අත්තය වෙයි :- ඔහු කෙළවර වෙයි

වෙළෙව්ව :- ඉක්මන් වී /වේගවත්ව

ක්ලානන විය :- සිහිසුන්වී

මියෙහි :- කටෙහි

ස්වේද බස්සි :- දහඩිය ගලයි

ගනිම් මැ යැ :- ගන්නවාමයි

එතෙකුදු හොත් :- ඒසේ වුවද

සැ මහණනු :- ශාක්‍ය වංශ
හාමුදුරුවෝ

සබව් කියති :- ඇත්ත/ සත්‍යය කියති

සිට සි යෙයි :- සිටින්නේ යැයි කියයි

පිළිවිස :- අසා /විමසා

සිටියෙමිසි යෙහි :- සිටියෙමිසි
කියන්නෙහි

දඩෙක් :- දඩුවමක්

ක්ෂාන්ති මෛත්‍රියැ :- සාන්තිය හා
කරුණාව

නොසිටි වන බැවින් :- අනුගමනය
නොකරන නිසා

ඉරියවු :- හැසිරීම

නිරියැ :- තරක වැඩ/අපාය

නිරිසන් යොනි යැ :- නිරිසන් ගත
ආත්ම වල

ප්‍රේත විෂයයෙහි :- පෙරේත
ලෝකවල

අසුර කායෙහි :- අසුර ලෝකයෙහි

සිංහනාදයක් :- සිංහයෙකුගේ වැනි
බය නැති කතාවක්/උතුම් හඬක්

ගර්ජනා යැ :- අහිත හඬකි/හඬ
නැඟීමකි

දක්නා ලද බන්දෙමි :- දැක්කා වගේ
වෙමි

මෙයට වැඩියහ :- මෙහාට
වැඩියෝය

ප්‍රජාතයෙහි :- කළ පාමුල

බහා පියා :- අතහැර දමා

පැවිෂ අයදිය :- පැවිද්ද ඉල්ලුවේය

ඒහි හික්බු භාවයෙහි :- එන්න
මහණ යනුවෙන් පැවිද්ද දී

කර සෙවුව මැනව :- දැළි පිහියකින්
කෙස් රැවුල් කපා දැමිය යුතුය

පා සිවුරු :- පාත්‍රය හා සිවුරු

කිස :- කටයුතු

එ මහණැ සි :- එන්න මහණ

සෘද්ධිමය :- සෘද්ධියෙන් ලැබුන

ප්‍රතිමුක්ත විය :- පැලඳුණි/ඒතුණේය

හෙ මැ :- එය ම

උපසපන්කම :- උපසම්පදාව

ඇත්තේ නො වෙයි :- අවශ්‍ය නැත

ගන්වාගෙන :- පොරව ගෙන

අට ඉස්බක් :- කිලෝමීටර් ½ක් තරම්
දුර

අන්තර්තව :- අතර ඇති

කොයට ගියෙහි :- කොහෙද ගියේ

දිවිහි නම් උභව :- දැක්කොත් ඔහුට

ඇප් අන් වදම්හ :- මම ඔහුට වදිමි

සතර පසයෙන් :- සිවුපසයෙන්

උපස්ථාන :- ආවතේව කිරීමෙන්

කියා තබා :- කියන අතරම

උපනිෂ්‍රය :- හේතු සම්පත්/වසනා

උහු ඇර :- ඔහු රැගෙන

යහ යයි :- හඳුයයි

පිරික්සනු :- පරීක්ෂා කර බලනු

දුසිල් පව්ව හට :- සිල්වත් කමක්
නැති පවුකාරයට

සිල සංයමයක් :- සිල්වත් හික්මීමක්/
සංවර කමක්

එසමාහි :- එවෙලාවේ

නඟා :- ඔසවා

තුබු මහජනයෝ :- එතන සිටි පිරිස

දසායෙහි හී පලා :- දිසාවන්ට හැරී
පැන දුව ගොස්

අඟුල ගෙන :- යතුර දමා ගෙන

අටල්ලට :- මැස්සට/සැඳැල්ලට

රජු ගත :- රජතුමා අල්ලා ගන්නා

පලා ආවෝම :- පැන බේරී ආ නිසා

දිවි ලදුම්හ :- පණ බේරා ගත්තෙමු

නොබව :- බය නොවන්න

මේ දැන් :- මොහු දැන්

කිහිඟියකුදු :- කුඹියෙක්වත්

දිවි නොගලවයි :- නොමරයි

සන්නිත :- සන්සිදුණේය

අඟුල්මල් දැ ය හො :- අංගුලිමාල
හාමුදුරුවෝ තේද

පැවිච්ඡයනට :- පැවිද්දන්ට

දරුණුකමින් ලද නම් :- කරනලද වැඩ
නිසා කරන අන්වර්ථ නම

කියනු නො යෙදෙයි :- කීම හොඳ
මදි/ තරකයි

ගොන් විසින් :- පරම්පරාවට සරිලන
සේ

බැවහර කරනු :- භාවිතයට ගන්න

පියෙ කවර :- පියා කවු ද

වත් හිමියෝය :- වස්තු හා දේපළ
ඇති තැනැත්තා

අහිරන :- තදින් ආසා කිරීම

වෙන්ව යි :- වෙනවෑනම්

කෙරෙම්වයි :- කරන්නෙමි යි

බඩු බඳ සළුව :- ඉණට ඇඳ සිටි
රෙද්ද

තෙළෙස් ජුහග :- ධූතාංග දහතුන

තුන් සිවුරු :- තනි
පොට, දෙපොට, අදන යන සිවුරු තුන

සැපිරු :- සම්පූර්ණ වී

ආශ්වරිය යැ :- අසිරිමත් ය/පුද්ගලය

අද්භූතය :- විශ්වාස කළ නොහැකිය

අදාත්ත :- දමනය කරන්නට බැරි

දමන දැ ය :- දමනය කරයි

අගාත්ත :- සංවර නැති

නොපිරිනිවි :- සියලු දුකින් නිදහස්
නොවූ

කෙලෙස් පිරිනිවනින් :- පව් සිතුවිලි
සම්පූර්ණයෙන් ම නැති කිරීමෙන්

දඩියෙනුදු සැනිනුදු :- දඩුවමින් හා
අවි වලින්

බොහෝ කාර්ය :- වැඩ රාශියක්

කල් දැන :- කරුණු සියල්ල දැනගෙන

පැදකුණු :- වමට හැරී තුන්වරක්
වටේට ඇවිදීමින්

කුලගම් :- උපන් ගමට

සිගන්නට :- පිණිසපානය යැමට

පලන් මය :- පැන දුවයි

දොර පියලන් :- දොර වසා ගනියි

නො යා හෙන්නාහු :- යන්නට
නොහැකි වූ අය

පිටි පැ සිටුනි :- පස්ස හරවා ගනිති

සරළවක් හඹු දු :- හැන්දක්වත් කැඳ

කෙණෙස්සක් බන දු :- බත්
හැන්දක්වත්

අහරින් ක්ලාන්ත වෙති :- කෑම
නොලැබීමෙන් හාමත් වෙයි

සර්ව සාධාරණය යි :- කාටත් එක
සමාන යැයි

අගුල්මල් අය යි :- අංගුලිමාල ආවේ
යැයි

කළ දහස් බිඳිමින් :- කළ ගෙඩි දහස්
ගණනක් බිඳගෙන

සපදන් සැරි :- ගෙපිළිවෙළින්
පිණිසපානය යැම

මුඩ ගර්භව :- දරුවා හරහට පිහිටි

නො වැද හෙන :- වදාගන්නට
නොහැකිව

මාගමක :- කාන්තාවක

මරන්නානට :- මරන්නාට

කුලුණු කිසෙ :- කරුණාව කෙසේද

අහර කිස :- ආහාර ගැනීමේ

සිගනුයෙමි :- පිණිසපාන කරද්දී

නුරුස්සි :- ඉවසන්නට බැරිව

දිවි නොගැලවී නම් :- ජීවිතය තොර නොකළේ නම්

එසසින් :- ඒ සත්‍යය හේතුවෙන්

නිට දු ගබට දු :- ඔබටත් ඔබේ දරු ගැබටත්

සස් කරා යි :- සත්‍ය ක්‍රියා කරන්න

හෙ මට මුසා වෙයි :- එසේ කිරීමෙන් මට බොරු කීමක් වෙයි

තා ගිහි මිනිස් කලා :- ඔබ ගිහි මිනිසෙකුට සිටි කාලයෙයි

ආර්ය නම් ජාතියෙක් :- රහත්/උතුම් නම් උපතක්

කුකුස් :- සැක

නඟා යවුහු :- ආපසු හරවා යවුවෝය

ජවනිකා :- තිර රෙදි

ඉහි වැඩ හිඳු :- එහි වාඩා වී

එසස් තෙපුල් :- ඒ සත්‍ය වචන කීම

ඩබරායෙන් :- දිය පෙරනයෙන්

ගුළු දියක් :- වැගුරුණු ජලය මෙන්

දිපින් මව්හට :- පුතා සහ මවට

පිළක් :- වේදිකාවක්/පුටුවක්

තිරිසන් ගනි යැ :- තිරිසන් ජීවිත ලබා ඇති

ඇඳ :- ගෙනවිත්

හොවනි :- දිගා කරනි

බර මුසින් :- බරින් නිදහස් වී

පිළ දෙව් දිය :- ආසනය සේදූ වතුර

පිළි දෙව් :- ඇතිරිල්ල සෙදූ

හස ඔත් කල :- හසට වක්කළ විට

කප සිටිනා :- කල්පය පුරා බල පවත්නා

පෙළහර :- ප්‍රාතිහායිය

කීම හො :- කුමක්ද

බා පලනි :- බයවී පැන දුවනි

මහණුවම් :- මහණකම

තොනිස්සහ :- නොහැකි වූහ

පිළ ලදින් :- ලැබූ බැවින්

එළඹියැවි :- ලංවෙන්නට කැමති

දේදම් :- වෙද කම්

කමටහන් :- කර්මස්ථාන

පහළ වෙයි :- සිතේ මැවී පෙනෙයි

දුගීම් :- දුෂ්පතෙක් වෙමි

මට දිවි දෙව :- මා මරන්න එපා

සපන :- (පොළොවේ) ගසන

ආපානයට :- මනකයට

ඒ ජානය :- ඒ මිනිස් වර්ගයා පිළිබඳ
ආ කල්පනාව

විපිළිසරව :- නොසන්සුන්ව

අබ්බෝහාරික කොට :- සඳහන් කර

විදර්ශනාව වඩා :- භාවනාව සිදු කර

රාත් බව ගන්නි :- රහත් බව ලබා
ගනිසි

කවුඩුබල :- බලකපුවත්

තෙරනා සඳහා :- පන්නා දමන්නට

හී සනක් :- ඊතලය යන දුරක්

දඩු පහණ හකුරු :- ලී කොට ගල්
බොරලු

වෙර හෙයි :- ඇඟේ වදිසි

මහ සම් සිදි :- ලොකු හම කැපී

බුන් ඉසින් :- තුවාල වුණ හිසින්

බුන් පා :- තුවාල වුණ කකුල් වලින්

හිණු හිරුණු :- ඉණෙහි ඉරුණු

බ්‍රාහ්මණය :- උතුම් තැනැත්ත

ආධිවාසනා කරා :- ඉවසන්න

කමක්හුගෙ :- කර්මයක

වා දහස් :- අවුරුදු දහස

සුවහස් :- ලක්ෂය/සියක්දහස

නිරය පස්හි :- අපායේ දුක් විදිසි

මෙ අත් බැව විදිහි :- මේ ජීවිතයේදී
විදින්නෙහිය

සත් ජවන් සිත්හි :- ගමන් කරන සිත්
හතෙහි

අනතුරු අත්බැව :- ඊළඟට
පැමිණෙන ජීවිතය

වටලා :- නැවත

ඒ දෙදෙනා :- ඒ දෙක

විභාග :- විස්තර/විවරණ

ධර්මප්‍රදීපිකා :- ධර්මප්‍රදීපිකා නම්
මහාබෝධිවංශ පරිකථාව

හෙ බුද්ධ ධර්මය :- එය
(ධර්මප්‍රදීපිකාව) බුද්ධ ධර්මය
සම්බන්ධයෙන් ලියුවකි

මෙ බුද්ධ චරිතය :- මෙ (අමාවතුර)
බුද්ධ චරිතය පිළිබඳ ව ලියුවකි

ගාථාවේ තේරුම

දණ්ඩෙනෙක දමයන්ති - අඩකුසෙහි කසාහි ව
අදණ්ඩෙන අසත්ථෙන - අහං දන්තොම්හි තාදිනා
සමහර කෙනෙක් දණ්ඩෙන්
හෙණ්ඩුවෙන් කසයෙන් ද දමනය කිරීම
කරති,නිසල ගුණයෙන් පිරි බුදුන්
වහන්සේ විසින් දඩුවලින් තොරව අවි
ආයුධ වලින් තොරව මම දමනය කරනු
ලැබුවෙමි.

අත් බැවුණු :- ආත්ම
භාවයෙන්/ජීවිතයෙන්

රාත් මැඟිත් :- රහත් මාර්ගයෙන්

පතානට :- පත් වූවන්ට

එයින් එ වී :- එම නිසා එලෙස විය

රහොගතව :- තනිව හිඳ/හුදකලාව
හිඳ

එල සමවත් සුව :- රහත් පලයට
සමවැදීමෙන්

අමා මහ නිවන් :- අමාත්‍ය මෙන් මිහිරි නිවන් අවබෝධය

වහල් :- පිහිට/උදව්

උදන් ඇතුළු :- සතුව පැවසූහ

ආදි ශබ්දයෙන් ගත් :- පෙර කියන
ලද ආකාරයට

හෙරණපාණන් :- සාමණේර

කෙළ දරුවන් :- විශාල පිරිසක්

කෙළකන් සුණු :- කෙළකන් සෝණ

කෙළ බඳුන් විවුරකයා

අභුල්මල්දමන නම් සත් වන පරිච්ඡේදය

නිමි.